

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему: «ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПП «Італ-кераміка»)

Виконавець:

студент 6 курсу ЦЗФН факультету
Аркуша Х. В.

Науковий керівник:

к.е.н., доц. Карпов В. А.

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах турбулентного економічного середовища на ринку України і, зокрема активного посилення конкурентного тиску на ринку спецтехніки, питання управління конкурентоспроможністю підприємства, що займається торгівлею спеціалізованими деталями та приладдям є актуальним і вимагає пошуку шляхів вдосконалення з урахуванням особливостей галузі. Як наслідок, існує необхідність в аналізі основних драйверів, що складають значний вплив на управління процесом забезпечення конкурентоспроможності та пошуку нових підходів до створення моделі управління підприємством, що забезпечували б високий рівень конкурентоспроможності та дозволяли б швидко реагувати на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища.

Розглядаючи конкурентоспроможність, як об'єкт управління, визначаємо середженість усієї сукупності взаємопов'язаних елементів управління на укріплення лідерських позицій на конкурентному ринку, а також формування та зміцнення конкурентних переваг. В умовах наростаючої конкурентної сили, що існує на ринку України, збільшується вагомість управлінських рішень топ-менеджменту підприємств стосовно пошуку нових ефективних інструментів та способів управління процесом забезпечення конкурентоспроможності підприємства, що в свою чергу зумовлює актуальність вивчення цієї проблематики.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Теоретичним проблемам конкуренції, конкурентних стратегій, конкурентоспроможності, конкурентних переваг підприємств та управління процесом забезпечення конкурентоспроможності присвячено ряд досліджень закордонних та вітчизняних вчених (зокрема, Д. Аакера, Г. Азоєва, О.А. Амоші, У. Бролля, Дж. Ванека, А. Гальчинського, В. Гейця, А. Градова, Д. Довганя, К. Ерроу, П. Забеліна, О. Зозульова, Ю. Іванова, Т. Комісарової, І. Кравіса, Ж.-Ж. Ламбена, Т. Льовітта, В. Немцова, М. Перлітта, М. Познера, М. Портера, В. Прем'єра, Р. Фатхудинова).

Теоретичною базою дослідження є сучасні теорії ринкової економіки, наукові концепції, монографії та періодичні публікації українських і зарубіжних учених з питань підприємництва, менеджменту, формування механізмів управління розвитком підприємства, оцінки конкурентоспроможності, формування конкурентних стратегій, управління процесом забезпечення конкурентоспроможності. У роботі використано законодавчі і нормативні акти України, інструктивні відомчі матеріали.

Мета дослідження - дослідження є розроблення практичних рекомендацій щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства, що займається оптовою та роздрібною торгівлею будівельних матеріалів.

Об'єкт дослідження даної роботи є система управління діяльністю підприємства у контексті забезпечення його конкурентоспроможності.

Предмет дослідження— методи та інструменти забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Методи дослідження. Було застосовано статистичні методи при аналізі господарської (у тому числі маркетингової діяльності), було застосовано дослідження числових даних: вертикальний (структура показників) та горизонтальний (динаміка показників) аналіз; було оцінено рівень конкурентоспроможності зовнішньої економічної діяльності методом «національного ромба», методом побудови моделі «5 сил».

Інформаційну базу дослідження склали: економічна література і періодичні видання, аналітичні дані з різних напрямків діяльності малого підприємництва, матеріали органів державної статистики України, програми розвитку підприємства, а також результати досліджень, виконаних автором.

У роботі використано статистичні та евристичні методи, порівняльний та техніко-економічний аналіз, узагальнення експертних оцінок.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (69 найменувань) та 8-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 104 сторінки. Основний зміст викладено на 81 сторінці. Робота містить 23 таблиці, 18 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Шляхи підвищення конкурентоспроможності українських підприємств // Студентський вісник ФЕУП.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти напрямків підвищення конкурентоспроможності підприємства»** розглянуто сутність та основні складові конкурентоспроможності підприємства; фактори, які впливають на конкурентоспроможність підприємства; методи оцінки конкурентоспроможності підприємства;

У другому розділі **«Аналіз та оцінка конкурентоспроможності підприємства»** надано характеристику організаційно-економічних аспектів діяльності підприємства, проведено аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства, надано оцінку конкурентоспроможності підприємства..

У третьому розділі **«Основні шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах»** розкрито шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства; оцінено економічні наслідки впровадження заходів із підвищення конкурентоспроможності підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Виявлено, що особливістю системи управління конкурентоспроможністю підприємства є наявність структурованого комплексу блоків, що здійснюють

взаємний вплив та сприйнятливі до дії збоку зовнішніх та внутрішніх факторів, що в свою чергу формують цілісну багатofункціональну та багато комплексну систему.

2. З'ясовано, що для підприємства, що займається оптовою і роздрібною торгівлею значну роль відіграє рівень конкурентоспроможності в умовах маркетингової орієнтації підприємства. Ефективна маркетингова стратегія є сильною стороною діяльності підприємства роздрібною торгівлі, тобто його конкурентною перевагою. Формування такої стратегії ґрунтується на обов'язковому конкурентному позиціонуванні для вибору або корекції власної позиції на ринку і розробці конкурентної стратегії спрямованої на досягнення та підтримання конкурентної переваги. Таким чином, вивчення проблем ефективності маркетингової політики підтверджує правомірність висунутої гіпотези про доцільність розгляду конкурентоспроможності маркетингу в якості одного з критеріїв підвищення конкурентоспроможності підприємств роздрібною торгівлі.

3. Проведене дослідження показує, що на міжнародному ринку діє 5 сил конкуренції: загроза появи нових конкурентів, загроза появи товарів та послуг, що є замінниками, спроможність постачальників комплектуючих товарів торгуватися, здатність покупців торгуватися, суперництво конкурентів між собою.

Залежно від рівня конкуренції ключовою компетенцією підприємства може виступати накопичення та інтегрування існуючих потоків знань персоналом; генерування нових знань, навичок і вмінь, здатних розширювати комерційні можливості підприємства та його споживчі цінності; розробка нових напрямів бізнесу.

Аналіз факторів зовнішнього середовища показав, що для ПП "Італ-кераміка" загрозовими є жорстка та непрозора політика, відсутність контролю за дотриманням антимонопольного законодавства, інфляційні процеси. Серед факторів внутрішнього середовища найбільш впливовим є фінансовий фактор. Спостерігається загальне підвищення основних показників фінансової діяльності підприємства, а саме: зростання чистого доходу від реалізації послуг у 2017 році у порівнянні з 2016 зріс на 17,03%, Собівартості реалізованої продукції на 16,43%, загальних витрат 16,41%, валового прибутку на 18,02%.

Спостерігається позитивна тенденція підвищення рентабельності активів на 2,38%, і в той же час рентабельність власного капіталу знижується на 1,8%. Підприємство отримало 0,37 грн. прибутку на 1 грн. виручки від реалізації продукції у 2016 році, у 2017 році рентабельність продажу зросла на 2,70%. На 1 грн затрат підприємство отримало 0,60 грн. прибутку у 2016 році, а у 2017 році на 1,69% більше.

Зроблено висновок, що ключовими факторами успіху ПП "Італ-кераміка" є наявність ліцензій, кваліфікований персонал, фінансове положення і собівартість реалізованої продукції. Ключовими компетенціями ПП "Італ-кераміка" є вміння працювати з людьми, вміння організувати, знання ринку й тенденцій зміни стратегічного клімату та вміння координувати та регулювати.

З'ясовано, що проблеми забезпечення конкурентоспроможності можна вирішити за допомогою оптимальних управлінських методик та інструментів, які дозволять сформувати організаційно-економічний механізм що відповідатиме

вимогамринку спецтехніки. Управління конкурентоспроможністю має спиратися напередбачення небезпек конкуренції, аналіз конкурентних ситуацій в галузі і наринку, оцінку ринкового положення підприємства і його конкурентів, розробкузаходів щодо зниження негативних наслідків конкурентної боротьби й застосування механізму конкуренції для подальшого розвитку підприємства.

АНОТАЦІЯ

Аркуша Христини Володимирівни, «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на прикладі ПП «Італ-кераміка)», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка, планування та управління бізнесом», Одеський національний економічний університет.
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів.

Об'єкт дослідження -система управління діяльністю підприємства у контексті забезпечення його конкурентоспроможності.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємства, фактори, які впливають на конкурентоспроможність підприємства та методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Проаналізовано організаційно-економічні аспекти діяльності підприємства, проведено аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства, надано оцінку конкурентоспроможності підприємства.

Запропоновано шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства; оцінено економічні наслідки впровадження заходів із підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: конкурентоспроможність, підприємство, методи оцінки, фактори впливу, «національний ромб», модель «5 сил».

ANNOTATION

Arkusha Khritina Vladimirovna, "Waysofincreasingthecompetitivenessoffnenterprise (on the example of the PE «Ital-ceramics»)", thesis for Master degree in specialty "076" Entrepreneurship, tradeandexchangeactivity "underthemaster'sprogram" Economics, planningandbusinessmanagement " OdessaNationalEconomicUniversity
Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. Object of study a system of managing the activity of an enterprise in the context of ensuring its competitiveness. Diploma thesis deals with theoretical aspects of the essence and the main components of competitiveness of the enterprise are considered in the work, factors thatinfluencethecompetitivenessoftheenterprise; methodsofassessingthecompetitivenessoftheenterprise.

Thesecondsectiondescribestheorganizationalandeconomicaspectsoftheenterprise, analyzesthefinancialandeconomicactivityoftheenterprise, providesanassessmentoftheenterprise'scompetitiveness.

Thethirdsectiondescribeswaystoincreasethecompetitivenessoftheenterprise, andassessestheeconomicconsequencesofimplementingmeasurestoimprovethecompetitivenessoftheenterprise.

Keywords: competitiveness, enterprise, estimationmethods, factorsofinfluence, "nationaldiamond", model "5 forces".